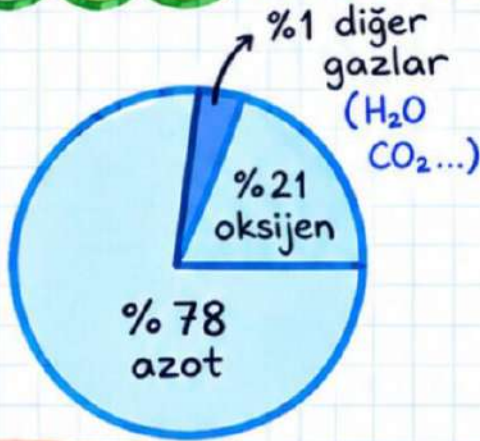

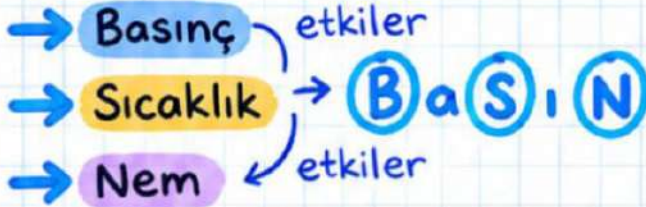
2-İklim ve Hava Hareketleri

Dünya'mızı oluşturan katmanlardan biri olan atmosfer %78 oranında azot, %21 oranında oksijen ve %1 oranında diğer gazlar içerir. Atmosferde meydana gelen değişimlere hava olayları denir. (Rüzgarlar, yağışlar...)

Kodlayalım

Hava olaylarını etkileyen en önemli etkenler;

Basıncı ölçen alet → barometre

Sıcaklığı ölçen alet → termometre

Nemi ölçen alet → higrometre

Basınç: Havada bulunan moleküllerin sürekli birbirlerine ve temas ettikleri yüzeylere çarpması sonucu oluşur. Sıcaklık arttıkça moleküller arasındaki uzaklık artar ve yoğunluk azalır.

Yoğunluğu azalan havanın basıncı da azalır.

★ Hava sıcaklığı arttıkça alçak basınç alanı,

★ Hava sıcaklığı azaldıkça yüksek basınç alanı, oluşur.

Alçak Hava Basıncı

Yüksek Hava Basıncı

Rüzgarın yönü

- **Alçak Hava Basıncında;**
- Hava sıcaklığı **yüksek**.
 - Nem miktarı **yüksek**.
 - Yağış ihtimali **yüksektir**.

- **Yüksek Hava Basıncında;**
- Hava sıcaklığı **düşük** (alçak)
 - Nem miktarı **düşük** (alçak)
 - Yağış ihtimali **düşüktür** (alçak)

Sıcaklık; Havadaki moleküllerin sahip olduğu ısı ortalamasıdır.

Nem; Havadaki su buharı miktarıdır. (Nemli yerde sıcaklık farkı azdır.)

Rüzgar; Yüksek basınç alanlarından, alçak basınç alanlarına doğru olan yatay hava hareketine denir. Rüzgarların esiş kuvvetine göre hortum, kasırga, meltem gibi çeşitleri vardır. (Sıcaklık farkı arttıkça rüzgarın hızı artar.)

- **Yağmur;** Atmosferdeki su buharının biraraya gelmesi sonucu su damlaları oluşur. Yoğunlaşıp yağmur olarak yeryüzüne düşer.
- **Kar;** Havadaki su buharının (Kırağışma) soğuk hava ile karşılaşp buz kristaline dönüşmesidir.
- **Sis;** Yere yakın su buharının yoğunlaşması ile oluşan duman şeklindeki su damlacıklarıdır.
- **Kırağı;** Havadaki su buharının sıcaklığın sıfırın altına geçtiği zamanlarda yeryüzündeki soğuk yüzeye sarparak doğrudan katı hale geçmesidir.
- **Çiy;** Sıcaklığın düşmesiyle havadaki su buharının yeryüzündeki yüzeylere sarparak su damlacıklarına dönüşmesidir.

Bilim...

A.B ← Gündüz Y.B
Y.B → Gece A.B

Dünya'nın kendi etrafında dönmesi sonucu günlük sıcaklık farkı oluşur. Meltemler meydana gelir. Karalar denizlere göre erken ısınır, erken soğur. Sonuçta gece ve gündüz meltemi oluşur.

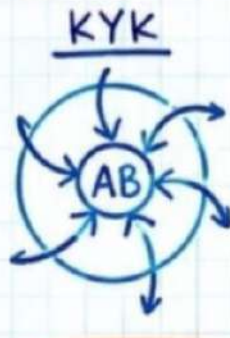
Sıcaklık yükseldikçe ve bölgede su kaynağı varsa, buharlaşma çok olur. Çöllerde en azdır.
(bulutluluk)

Bulut ve sis su buharı + su damlası karışımıdır.

Merkezden çevreye

Çevreden merkeze

(GYK'de okların yönü değişiyor.)
Ama yine YB merkezden çevreye, AB çevreden merkeze doğru.)

Bazı rüzgarlar dikey yönlüdür. Kendi eksenini etrafında döner. Şeytan kulesi < hortum < kasırga

Kasırganın sürati > 118 km/h

NOT:

Yağmur, kar ve dolu yağışlarına **yakın yerde** meydana gelir.
Sis, kırağı ve çiy ise **yeryüzüne yakın yerde** meydana gelir.

İklim ve Hava Olayları Arasındaki Farklar

İKLİM

- **Geniş** bir alanda **uzun** yıllar devam eden hava olaylarının ortalamasıdır.
- İklim bilimine **klimatoloji** iklim bilimi ile uğraşan kişilere ise **klimatolog** denir.
- Değişkenlik **azalır**.
- Kesinlik bildirir.
- Belirtilirken; **sıcak, yağışlı, soğuk, sıcak** gibi ifadeler kullanılır.

HAVA OLAYLARI

- **Dar** bir alanda meydana gelen **kısa süreli** atmosfer olaylarıdır. (Hava olaylarıdır)
- Hava olaylarını inceleyen bilim dalına **meteoroloji**, meteoroloji ile uğraşan kişilere ise **meteorolog** denir.
- Değişkenlik **fazladır**. (anlık, saatlik)
- Tahminlidir.
- Belirtilirken; **güneşli, rüzgarlı, yağmurlu, karlı, sisli** gibi ifadeler kullanılır.

Küresel İklim Değişikliği:

⇒ Su buharı
⇒ CO₂
⇒ CH₄ (metan)...

Dünya'da sıcak, soğuk ve ılıman iklim, Türkiye'de ise **Karadeniz, Akdeniz ve Karasal** iklim görülür. Ancak bir bölgede görülen iklim değişebilir. İklimlerin özellik ve sürelerinde meydana gelen küresel çapta değişim küresel iklim değişikliği denir.

★ Küresel iklim değişikliğinin sonuçları;

- Kuraklık, Çölleşme
- Orman yangınları
- Seller
- Tatlı su kaynaklarının yok olması...

